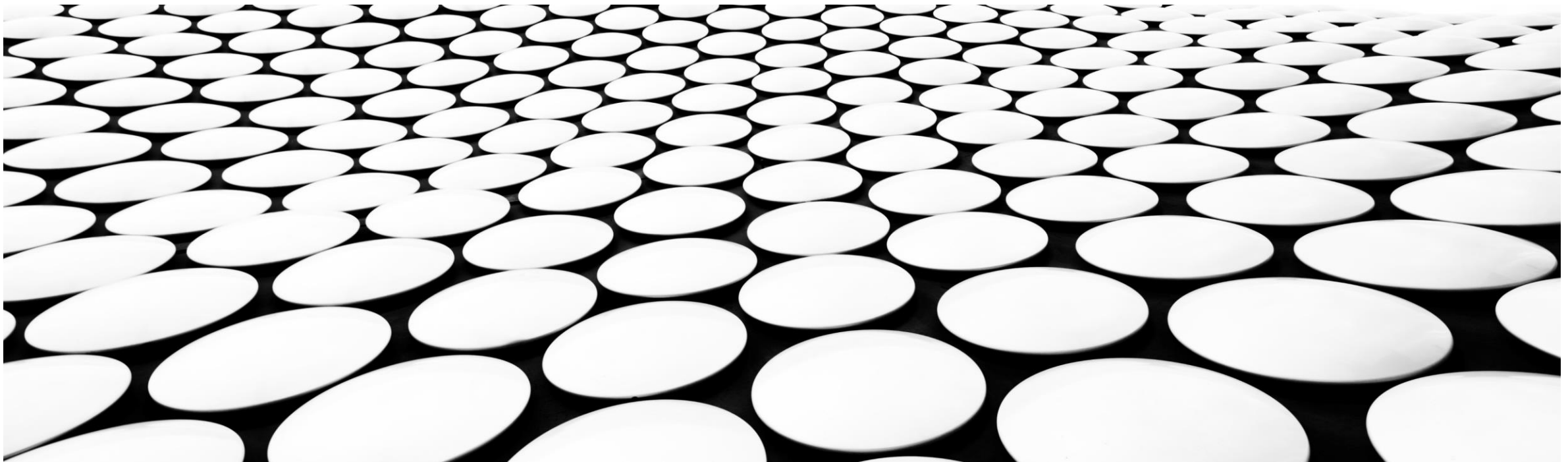

ZÁKLADY MANAGEMENTU 1

MGR. TEREZA VIPLEROVÁ

9. 10. 2023

OBSAH PŘEDMĚTU

1. Úvod do managementu, zápočtové požadavky, zadání projektu
2. Základní pojmy řízení, management a organizace a jeho obsah, systémový přístup
3. Historický vývoj teorií managementu
4. Styl řízení, funkce řízení
5. Osobnost manažera
6. Rozhodování
7. Budoucí úkoly managementu
8. Krizový management
9. - 11. – prezentace projektů

CÍL HODINY

- Připomenout historii z hlediska obchodu
- Vysvětlit pojmy řízení, management, podnikání
- Vysvětlit, co je obsahem těchto pojmů
- Vysvětlit systémový přístup

ZÁKLADNÍ POJMY

- Management
- Řízení
- Podnikání
- Sportovní management

CO JE TO MANAGEMENT?

MANAGEMENT

- Řízení ve smyslu uceleného řízení všech podnikových činností
- Takové působení na řízený systém, které usiluje o žádoucí změny ve funkci systému

MANAGEMENT VS. ŘÍZENÍ

Vykonavatelé

- pouze lidé, tj. vedoucí pracovníci (manažeři)

Poslání

- dosažení úspěšnosti (prosperity)

Lze aplikovat na různých organizačních úrovních

Obsahovou náplní je značně obecnou disciplínou s širokým aplikačním záběrem

DEFINICE MANAGEMENTU

- Názorová rozmanitost
- Prakticky se dají rozdělit do 3 skupin
 - Vedení lidí
 - Specifické funkce vykonávané vedoucími pracovníky
 - Předmět studia a jeho účel

ÚKOL:

**PŘIŘAĎTE JEDNOTLIVÉ DEFINICE DO
SPRÁVNÉ SKUPINY**

AMERICKÁ SPOLEČNOST PRO MANAGEMENT (AMERICAN MANAGEMENT ASSOCIATION):

„Management znamená vykonávání úkolů prostřednictvím práce jiných.“

VEDENÍ LIDÍ

K. MÜLLER (SRN):

„Management jsou typické činnosti, které manažer vykonává, jako rozhodování, organizování, plánování, kontrolování, vedení lidí, koordinace, motivování atd.“

**SPECIFICKÉ FUNKCE VYKONÁVANÉ VEDOUCÍMI
PRACOVNÍKY**

H. KOONTZ A H. WEIHRICH (USA):

„Management je proces vytváření a udržování určitého prostředí, ve kterém jednotlivci, pracující společně ve skupinách, efektivně uskutečňují zvolené cíle.“

VEDENÍ LIDÍ

PRACOVNÍ DOPORUČENÍ KOORDINAČNÍHO VÝBORU SKUPINY PRO KOMPARATIVNÍ ROZBORY ZPŮSOBŮ V KAPITALISTICKÝCH ZEMÍCH, ZEMÍCH VÝCHODNÍHO BLOKU A ROZVOJOVÝCH ZEMÍCH (1984):

„Management je soubor přístupů, zkušeností, doporučení a metod, které vedoucí pracovníci (manažeři) užívají ke zvládnutí specifických činností (manažerských funkcí), směřujících k dosažení soustavy cílů organizace.“

PŘEDMĚT STUDIA A JEHO ÚČEL

K. H. CHUNG (USA):

„Management je proces plánování, organizování, vedení a kontroly organizačních činností, zaměřených na dosažení organizačních cílů.“

**SPECIFICKÉ FUNKCE VYKONÁVANÉ VEDOUCÍMI
PRACOVNÍKY**

S. P. ROBBINS (USA):

„Management je oblast studia, která se věnuje stanovení postupů, jak co nejlépe dosáhnout cíle organizace.“

PŘEDMĚT STUDIA A JEHO ÚČEL

J. H. DONNELLY, J. L. GIBSON, J. M. IVANCEVICH:

„Management je proces koordinování činností skupiny osob, realizovaný jednotlivcem nebo více lidmi, a je zaměřen na dosažení výsledků, které nelze dosáhnout individuální činností.“

VEDENÍ LIDÍ

CO MAJÍ DEFINICE SPOLEČNÉHO?

ZDŮRAZŇUJÍ ORIENTACI NA
ZABEZPEČENÍ CÍLŮ ORGANIZACE

POJEM MANAGEMENT

- Mezinárodní platnost
- Podobné pojmy – stejný nebo podobný význam
 - Např. v ČJ tradičně užívané „řízení“
 - Např. direction (ve smyslu vedení, usměřování)
 - Např. supervision (ve smyslu dohledu, vedení a kontroly)
 - Např. administration a governance (ve smyslu správy)
 - Např. control a steering (ve smyslu řízení procesů)
 - Např. gestion de l'entreprise
 - Např. upravljenie

POJEM MANAGEMENT

- Mezinárodní platnost
- Podobné pojmy – stejný nebo podobný význam
 - Např. die Führung a die Lenkung (ve smyslu českého chápání slov řízení a vedení – die Betriebsführung, die Unternehmensführung – podnikové řízení a vedení)
 - Např. die Verwaltung (ve smyslu českého slova správa)
 - Např. die Steuerung (ve smyslu řízení procesů – die Produktionssteuerung)

JE MANAGEMENT VĚDA NEBO UMĚNÍ?

- Do jaké míry, kde kdy a za jakých podmínek
- Manažerská práce je jak vědou, tak uměním
- Záleží na charakteru řešených úloh

PODNIKÁNÍ

- Cíle organizací orientovány na úspěšné přežití v konkurenčním prostředí a dlouhodobou hospodářskou prosperitu a sociální prosperitu
- K dosažení těchto cílů je potřeba aktivní, inovačně orientované podnikatelské chování
- Klíčem je určitý způsob myšlení a jednání lidí (hlavně vlastníků, manažerů, spolupracovníků) – podnikavost

PODNIKAVOST

- Včas objevit (identifikovat)
- Vytvořit
- Návazně účelně a účinně využít podnikatelské příležitosti, které vznikají z aktivní interakce s okolím

- Vnější (entrepreneurship)
- Vnitřní (intrapreneurship, intrapreneuring)

PODNIKÁNÍ

- Nevystačíme pouze s poznatky z managementu
 - Potřebná motivace a úsilí dosáhnout stanovených cílů
 - Přiměřené schopnosti, znalosti, dovednosti a užitečné návyky
 - Profesní a kvalifikační předpoklady z oblastí
 - Věcné, obsahové náplně konkrétně uvažované oblasti podnikání
 - Marketingu
 - Logistiky
- Práva
- Financování
- Účetnictví
- Daní
- Bankovní politiky a trhu cenných papírů
- Zahraničního obchodu
- Celních omezení i preferencí
- Dalšíh specifických podmínek podstatných pro určitou oblast podnikání

PODNIKÁNÍ

- Realizace
 - Využití již existujících podnikatelských příležitostí či příležitostí vznikajících náhodně
 - Využití příležitostí vytvářených cílevědomou aktivitou – „proaktivní“ cesta

ÚSPĚŠNÉ PODNIKÁNÍ

- Včas přiměřeně jasnou cílovou představu o účelu a základních podmínkách přípustnosti uvažované podnikatelské příležitosti
- Motivace podnikatelskou příležitostí zvládnout i za cenu pravděpodobných překážek, potíží a rizikových úskalí
- Jasná představa o vhodném načasování podnikatelské akce
- Potřebná profesní a kvalifikační příprava (i u nezbytných pracovníků)
- Včas připraven promyšlený a přiměřeně propracovaný podnikatelský záměr či postup realizace
- Nezbytné zdrojové zajištění

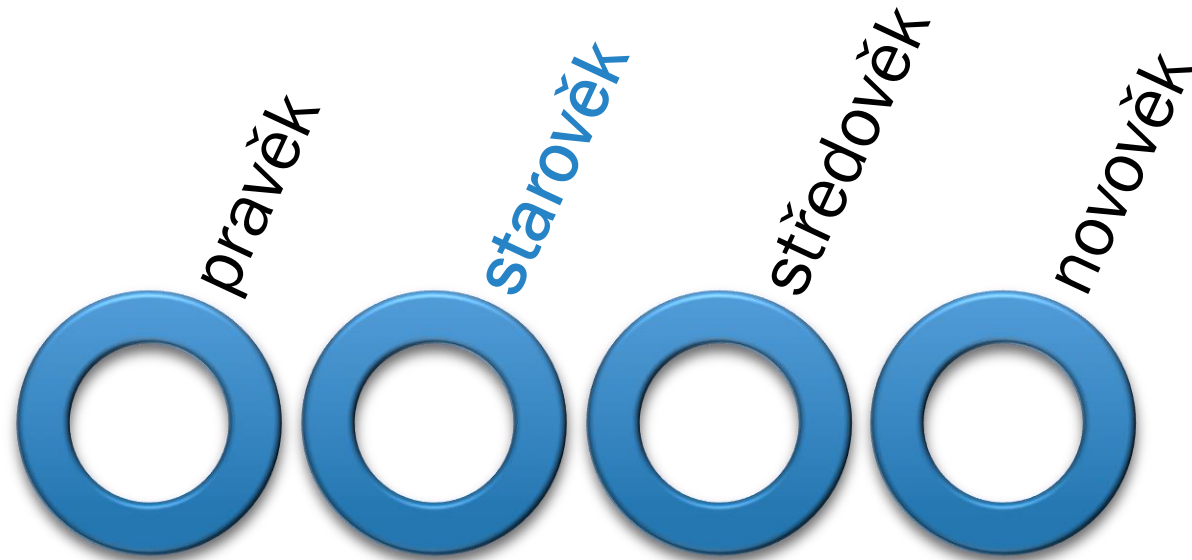
HISTORIE

HISTORIE – POJEM ŘÍZENÍ

- Na co se váže pojem řízení a management?
 - Na organizace a uskupení
 - Již od prvních forem skupinového soužití a se vznikem komunikace – různé formy organizace lidské činnosti
 - Kdy?

HISTORIE – PRVNÍ NÁZNAKY ORGANIZACE LIDSKÉ ČINNOSTI

Proč ve starověku? S čím je to spojené?

HISTORIE – PRVNÍ NÁZNAKY ORGANIZACE LIDSKÉ ČINNOSTI

- Úzká souvislost s obchodní činností a snahou ovládnout nová území a tím i zdroje
- Obranný či útočný charakter, primárně hospodářský (zajistit obživu)
- Jaká činnost je tedy jednou z nejstarších organizovaných lidských činností?
 - Obchod – od počátku rodové, otrokářské společnosti
 - Co se obchoduje?
 - Zemědělské produkty, nástroje, sůl, drahé kovy...

Rozmach obchodování

Babylonská říše (před 4 tis. lety) – první obchodní zákoník (základní principy)

- Nejlepší obchodníci – Fénicičané a Kartaginci

V období křižáckých výprav – do Evropy zboží z Orientu a Číny

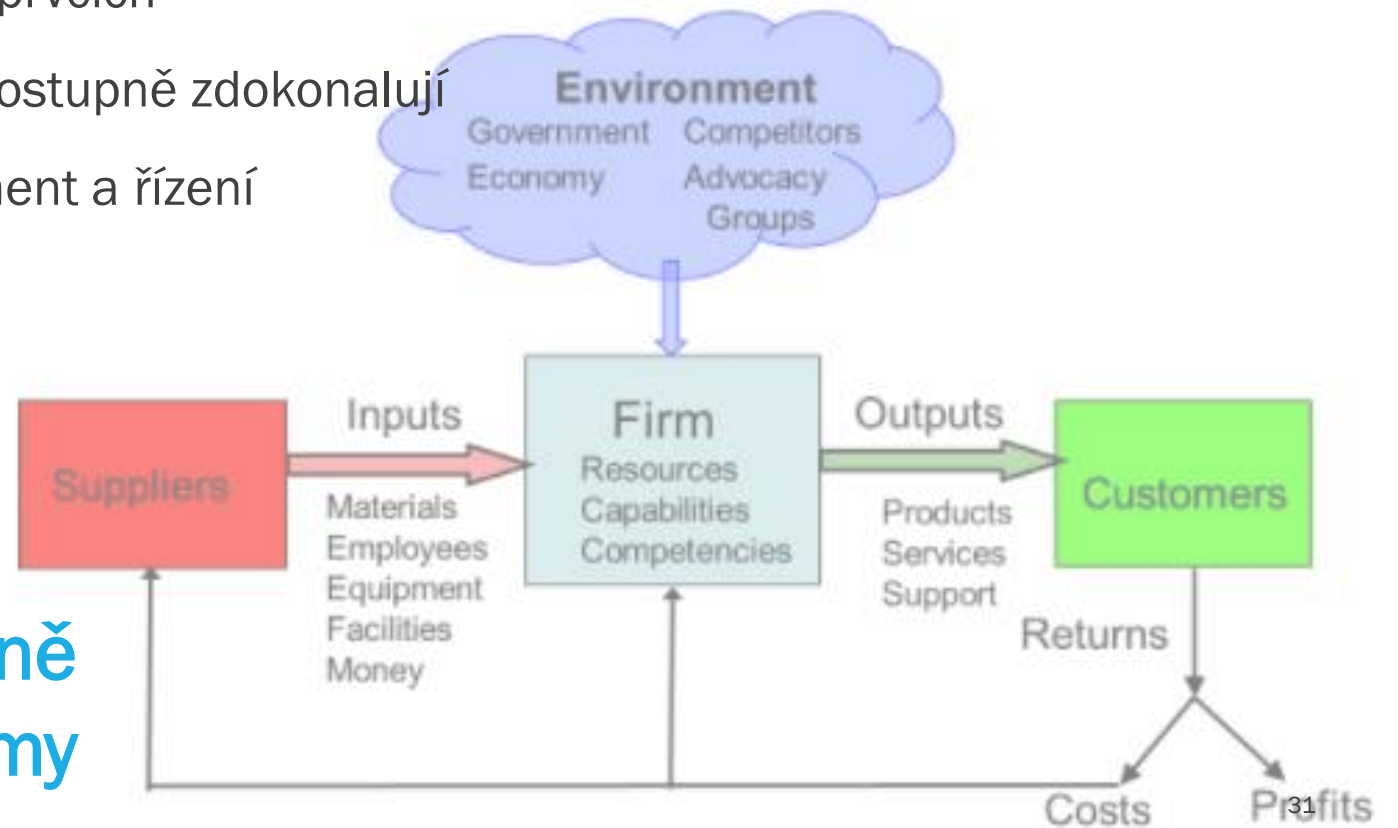
Objev Ameriky (Nového světa) – obchodní a plavební společnosti, italské (Benátky, Janov, Florencie) a německé hanzovní města (monopol u Baltského moře)

V 19. stol. po velké průmyslové revoluci – formování světového obchodu do dnešní podoby

HISTORIE

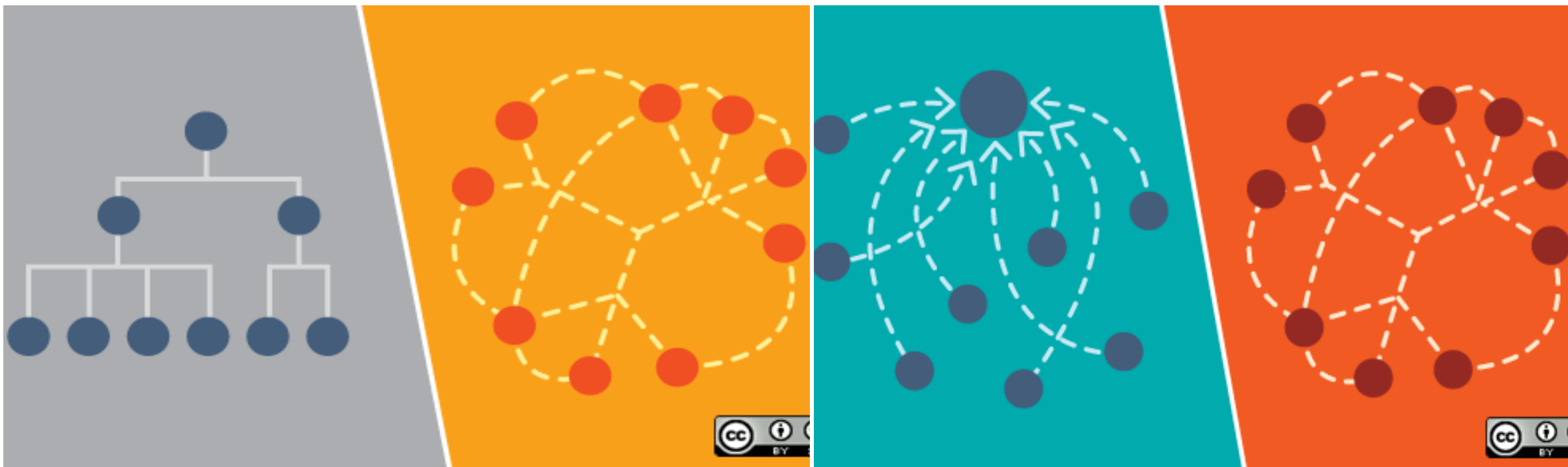
- Postupné vytváření různých forem organizace v jiných sférách – na základě vývoje společnosti a přibývajících civilizačních prvcích
- Vytváření systémů a soustav, které se postupně zdokonalují
 - mezi tyto systémy se řadí i management a řízení

Management a řízení lze obecně brát jako velké otevřené systémy

HISTORIE – SYSTÉMY, SOUSTAVY

- Systémy se týkají hlavně pracovních procesů
- Vznikaly soustavy výchovy, zdravotnictví, dopravy, informatiky atd.
- → způsob organizace
 - Vznik samostatných institutů a nástrojů řízení, vědy o řízení, metodách, praktikách a nástrojích v řízení

HISTORIE – ZPŮSOB ORGANIZACE

„Způsob organizace závisel a závisí na stupni poznání, na zkušenostech, znalostech, poznatcích člověka, na rozvoji civilizace, úrovni společnosti, vědě i morálce.“

HISTORIE – ŘÍZENÍ

- Původně se uplatňovalo hlavně ve vlastním životě a životě ostatních – řídili se zkušenostmi
- Úloha řízení vzrostla v hospodářské sféře, ale i ve všech oblastech společnosti, a to celosvětově
 - V důsledku čeho?
 - Nástup vědy, techniky, šíření informací, internacionalizace, globalizace, sociálních problémů, dopadů moderních technologií na život atd.
 - → věda o řízení

VĚDA O ŘÍZENÍ

Obecné zákonitosti organizování a řízení aktualizované o vznikající poznatky, metody a principy

1 společný cíl = zdokonalovat proces řízení a vytvářet optimální organizace k dosažení stanovených cílů

POJEM ŘÍZENÍ

01

Společenský jev provázející lidstvo v každé civilizované formě vývoje

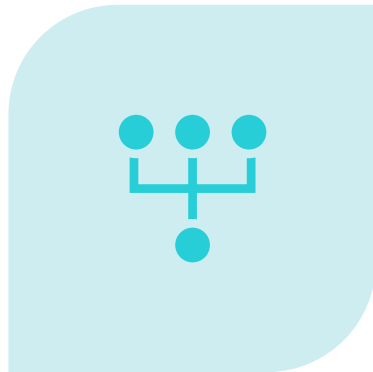
02

Každá dosavadní etapa se vyznačovala určitou formou organizace a řízení společnosti

03

Některé civilizace po sobě zanechaly myšlenkové hodnoty, které jsou bezprostředně spjaté se systémem společenských vztahů, s nazíráním na člověka a jeho funkci, postavení ve společnosti a obecně na smysl lidského života, existence atd.

HISTORIE – ORGANIZACE A ŘÍZENÍ

JEDNÁ SE SPOLEČENSKOU
ZÁLEŽITOST

PROMÍTÁNÍ PŘEVLÁDAJÍCÍCH
SPOLEČENSKÝCH NÁZORŮ ČI
IDEOLOGIÍ

PROTO JSOU TYTO POJMY
ZNAČNĚ ŠIROKÉ

na celé dějiny lidstva je možné nahlížet jako na dějiny různých
organizačních forem a určitých systémů řízení

KDY MĚLO NÁBOŽENSTVÍ ČI IDEOLOGIE VLIV NA DALŠÍ VÝVOJ SPOLEČNOSTI DANÉHO STÁTU?

- Středověk a křesťanství – filozofie a moc katolíků byla rozhodujícím činitelem, který vytvářel společenské vztahy a řídicí struktury celé Evropy

KDY MĚLO NÁBOŽENSTVÍ ČI IDEOLOGIE VLIV NA DALŠÍ VÝVOJ SPOLEČNOSTI DANÉHO STÁTU?

- 20. stol a nástup totalitních systémů (fašismus, komunismus) – jejich nástup způsoben do jisté míry projevy světové hospodářské krize a jejími dopady na ekonomiku, to vyvolalo změnu pohledu lidí na demokracii, která v jejich očích selhala (obdobně jako tržní systém hospodářství)
 - Lidé chtěli nastolit pevný řád a systém, který by to napravil. Tyto ideologické systémy se pak uplatnily v daleko větší míře a v územně větší části světa

HISTORIE – ORGANIZACE A ŘÍZENÍ

- Vzpomeňte si z dějepisu na nějaké formy organizace a řízení společnosti, např. starověkého Řecka, Říma, Egypta apod. a uveďte pojmenování funkcí vrcholných představitelů vlády (např. král):

HISTORIE – ORGANIZACE A ŘÍZENÍ

- Vzpomeňte si z dějepisu na nějaké formy organizace a řízení společnosti, např. starověkého Řecka, Říma, Egypta apod. a uveďte pojmenování funkcí vrcholných představitelů vlády (např. král):
 - Král, náčelník, císař, faraon, triumvirát

ORGANIZACE A ŘÍZENÍ

ORGANIZACE A ŘÍZENÍ

„Byl to především rozvoj průmyslové výroby, který v 19. a hlavně v 20. století způsobil i nutnost hledat nové, adekvátní řídicí struktury, řešení nových složitých vzájemných vztahů koordinace mezi výrobními prostředky, lidmi navzájem, mezi firmami i ekonomickými institucemi.“

PRŮMYSLOVÁ REVOLUCE

- Zavádění nových strojů a strojních linek do výroby – formování zcela nových a účinných pracovních postupů a řídicích mechanismů
- Významní objevitelé a vynálezci
 - Např. James Watt – parní stroj
 - Např. Thomas Alva Edison – žárovka či fonograf
 - Např. Alfred Nobel – dynamit
 - Např. Alexander Graham Bell – telefon a gramofon
 - Např. Rudolf Diesel – dieselový motor
 - Atd.

PRŮMYSLOVÁ REVOLUCE

- Bylo zapotřebí mnohdy i složitých matematických postupů (časový sled operací, rytmus a takt výroby atd.)
- Vznik a rozvoj teoretické disciplíny zabývající se problémy organizace a řízení průmyslových struktur = **management**
- Pojem vznikl díky rozvoji řízení a organizace v průmyslu:

„Od tohoto období, tj. od nástupu anglické průmyslové revoluce, se procesy, způsoby a metody řízení průmyslových celků označují pojmem management.“

MANAGEMENT

- Původ slova – v několika jazycích
 - Latina – *manus* (ruka) -> ekvivalenty v dalších jazycích:
 - *to manage* z angličtiny (řídit)
 - *managgie* z italštiny (vedení, ovládání)
- Označení je poměrně nové, rozšiřuje se do jiných sfér lidských aktivit obohacující se o nové poznatky a uplatňující komplex několika společenskovedních, ale i technických věd

MANAGEMENT

Obecná teorie managementu

Aplikace do různých struktur a také jeho dílčí formy

- Aplikace: management zdravotnictví, management státní a veřejné správy apod.
- Dílčí specifické formy: krizový management, risk management (řízení rizik), facility management (řízení podpůrných procesů), management lidských zdrojů, znalostní management apod.

Uveďte další aplikace managementu:

MANAGEMENT

Obecná teorie managementu

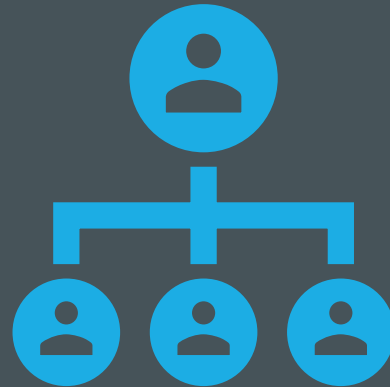
Aplikace do různých struktur a také jeho dílčí formy

- Aplikace: management zdravotnictví, management státní a veřejné správy apod-
- Dílčí specifické formy: krizový management, risk management (řízení rizik), facility management (řízení podpůrných procesů), management lidských zdrojů, znalostní management apod.

Uveďte další aplikace managementu:

- Management školství, kultury, sportu apod. (tj. oborové managementy)

MANAGEMENT V SOUČASNÉM POJETÍ

MANAGEMENT V SOUČASNÉM POJETÍ

Zahrnuje vykonávání plánovacích, řídicích a kontrolních činností s hlavní prioritou optimálního výsledku dosaženého ve variabilním konkurenčním prostředí, kdy je hlavním cílem manažerské snahy výhodné uplatnění vytvořeného výrobku či služby.

MANAGEMENT V SOUČASNÉM POJETÍ

- Řízení ve smyslu uceleného řízení všech podnikových činností
- Takové působení na řízený systém, které usiluje o žádoucí změny ve funkci systému

MANAGEMENT VS. ŘÍZENÍ

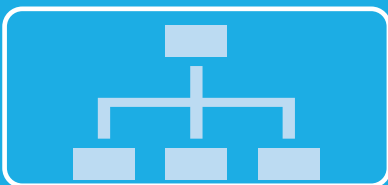
Vykonavatelé

- pouze lidé, tj. vedoucí pracovníci (manažeři)

Poslání

- dosažení úspěšnosti (prosperity)

Lze aplikovat na různých organizačních úrovních

Obsahovou náplní je značně obecnou disciplínou s širokým aplikačním záběrem

MANAGEMENT

DEFINICE MANAGEMENTU

- Max Weber: „*Proces systematického provádění všech manažerských funkcí a efektivního užití všech zdrojů podniku ke stanovení a dosažení podnikových cílů.*“
- S. P. Robins říká, že management je také vědní disciplína: „*Management je oblast studia, která se věnuje stanovení postupů, jak co nejlépe dosáhnout cíle organizace.*“
- Peter Drucker (velmi obecná, avšak výstižná definice): „*Management není vědou o nic víc, než je vědou medicína: v obou případech jde o praktické obory. Každý praktický obor čerpá z velkého souboru skutečných věd. Právě tak, jako medicína čerpá z biologie, chemie, fyziky a řady dalších přírodních věd, management zase čerpá z ekonomiky, psychologie, matematiky, politické teorie, historie a filozofie. Stejně jako medicína je však management zároveň samostatným oborem s vlastními předpoklady, s vlastními záměry, s vlastními výkonnostními cíli a kritérii.*“
- Definice zdůrazňující specifické funkce vykonávané vedoucími pracovníky: „*Management znamená zvládnutí plánovacích, organizačních, personálních a kontrolních činností, zaměřených na dosažení soustavy cílů organizace.*“

HLAVNÍ ÚKOLY MANAŽERA

Vyplývají z jeho schopnosti využití odborníků, příležitostí a zdrojů k dosažení stanovených cílů, přičemž rozhodujícím faktorem úspěchu manažera je způsob využití svěřeného lidského potenciálu.

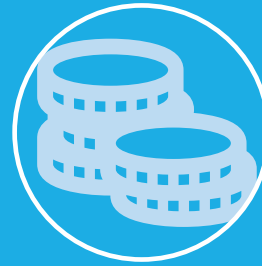
POŽADAVKY, KTERÉ MUSÍ MANAŽER RESPEKTOVAT PŘI VÝKONU ŘÍDÍCÍCH FUNKCÍ – ANALÝZA „4 E“:

Účelnost
(effectiveness)

Účinnost
(efficiency)

Hospodárnost
(economy)

Odpovědnost
(equity)

ÚČELNOST (EFFECTIVENESS)

- Dělat správné věci
- Souvisí s výběrem a vytyčováním cílů, s vypracováním správné strategie, s volbou priorit

ÚČINNOST (EFFICIENCY)

- Dělat věci správným způsobem
- Týká se používání správných metod a pracovních postupů

HOSPODÁRNOST (ECONOMY)

- Dělat věci s minimálními náklady
- Trvalým zdrojem zvyšování zisku podniku je snižování nákladů
 - Nejde ale pouze o náklady, ale v podstatě o celý komplex provázaných činností, které ve svém konečném výsledku vedou k hospodárnosti

ODPOVĚDNOST (EQUITY)

- Dělat věci spravedlivě a v rámci práva
- Odpovědnost:
 - Manažera vůči vlastníkovi či odpovědnost vlastníka
 - Manažera vůči zaměstnancům
 - Vůči sobě samému
 - Vůči státu
 - Vůči společnosti

ODPOVĚDNOST (EQUITY)

- Dělat věci spravedlivě a v rámci práva
- Odpovědnost:
 - Manažera vůči vlastníkovi či odpovědnost vlastníka
 - Nutnost vytvářet potřebný finanční efekt z činnosti – tvorba zisku – vyplácení dividend, investování zpět do firmy s cílem dosáhnout zvýšení hodnoty podniku
 - Manažera vůči zaměstnancům
 - Vůči sobě samému
 - Vůči státu
 - Vůči společnosti

ODPOVĚDNOST (EQUITY)

- Dělat věci spravedlivě a v rámci práva
- Odpovědnost:
 - Manažera vůči vlastníkovi či odpovědnost vlastníka
 - Manažera vůči zaměstnancům
 - Potřeba mít dobré a kvalitní zaměstnance – zajištění odpovídající odměny za vykonanou práci, stability zaměstnání a kariérový postup
 - Vůči sobě samému
 - Vůči státu
 - Vůči společnosti

ODPOVĚDNOST (EQUITY)

- Dělat věci spravedlivě a v rámci práva
- Odpovědnost:
 - Manažera vůči vlastníkovi či odpovědnost vlastníka
 - Manažera vůči zaměstnancům
 - Vůči sobě samému
 - Dána značnou nejistotou manažera, zda splní všechny úkoly a činnosti, které jsou nutné pro dobrou funkci podniku – potřeba vlastního zajištění finančního, odborného i rozvojového
 - Vůči státu
 - Vůči společnosti

ODPOVĚDNOST (EQUITY)

- Dělat věci spravedlivě a v rámci práva
- Odpovědnost:
 - Manažera vůči vlastníkovi či odpovědnost vlastníka
 - Manažera vůči zaměstnancům
 - Vůči sobě samému
 - Vůči státu
 - Nutnost dodržovat příslušnou legislativu a současně i potřeba spolupracovat s orgány státní správy a samosprávy
 - Vůči společnosti

ODPOVĚDNOST (EQUITY)

- Dělat věci spravedlivě a v rámci práva
- Odpovědnost:
 - Manažera vůči vlastníkovi či odpovědnost vlastníka
 - Manažera vůči zaměstnancům
 - Vůči sobě samému
 - Vůči státu
 - Vůči společnosti
 - Vyplývá z morálních potřeb společnosti a naplňuje některé oblasti výraznějším způsobem, nežli je dáno zákonem (ochrana životního prostředí, sponzorování vědy, školství, kultury, postižených občanů apod.)

MODERNÍ DEFINICE MANAGEMENTU

„Management je umění motivovat spolupracovníky k maximálnímu využití vlastního potenciálu a takovým výkonům, které umožňují dosahování předem stanovených firemních cílů s využitím dostupných zdrojů. Hlavní úlohou manažera je vytvářet pro své spolupracovníky takové podmínky, které jim umožní plnit svěřené úkoly dle předem dohodnutých parametrů a dosahovat naplánovaných firemních cílů.“

SYSTÉMOVÝ PŘÍSTUP

SYSTÉM A SYSTÉMOVÝ PŘÍSTUP

Objektivní realitu tvoří objekty, které na sebe navzájem působí

Působení probíhá v čase a prostoru

Působení má různý charakter – společenský, fyzikální, mechanický, biochemický

Objekty, jejichž vzájemné působení je složité a jejich společné působení se projevuje jako působení celku na jiný objekt – takové celky zpravidla také uvažujeme jako samostatné objekty

Když definujeme prvky těchto objektů (vlastnosti a vzájemné vztahy), „zavádíme na objekt systém“

Tzn. rozlišujeme a všímáme si pouze těch prvků, které nás na daném objektu při jeho studiu zajímají

SYSTEM – DEFINICE

„System je určitým způsobem uspořádaný souhrn prvků, vzájemně spojených vztahy mezi vlastnostmi těchto prvků, které z hlediska zkoumání tvoří celek a mají společný funkční účel.“

SYSTÉM

Je charakterizován:

Strukturou – prvky systému a jejich vzájemné vazby

Chováním – vztahem systému k okolí, souhrnem reakcí na všech výstupech

Vztah struktury a chování – těsný

Změna struktury i při zachování prvků – změna chování

Struktura – orientovaná dovnitř systému, působení mezi prvky systému uvnitř

Chování – souhrn chování všech prvků systému, výsledkem je reakce systému na podnět (činnost objektu, je vyvolána nějakým vlivem = množina podnětů)

SYSTEM

Vstupy a výstupy systému mohou být hmotné, energetické, informační

Prvek systému – základní část jakéhokoli systému, nejmenší část systému

Rozlišujeme vlastnosti prvku – stránka předmětu, která podmiňuje jeho rozdíly nebo podobnost s ostatními

Vlastnosti prvků mohou být rozdílné než výsledné vlastnosti systému (v syst. mohou prvky působit protikladně, např. ve společenských systémech)

Prvky jsou hmotné i nehmotné (myšlenky atd.)

SYSTEM

Funkce v systému – vlastnost prvku či celého systému má nějakou funkci

Existuje nějaký cíl, ke kterému je vlastnost prvku nebo systému zaměřena

Podsystém (subsystém) – relativně samostatný uzavřený celek plnící určitý funkční účel

Rozlišovací úroveň

Do jakých podrobností chceme systém zkoumat –
zvětšováním/zmenšováním úrovně se zvětšuje/zmenšuje
počet prvků a vazeb mezi nimi

Účelné vymezení prvků, podsystémů a systémů umožňuje
pochopení a zkoumání problémů

PŘÍKLADY RŮZNÝCH TYPŮ SYSTÉMŮ

Člověk –
člověk

Člověk –
příroda

Člověk –
demokracie

Člověk –
společnost

Člověk –
voda

Příroda –
příroda

Příroda –
stroj

Stroj – stroj

Člověk – stroj

Člověk –
materiálně

Člověk –
duchovno

Člověk –
hodnoty

Člověk – čas

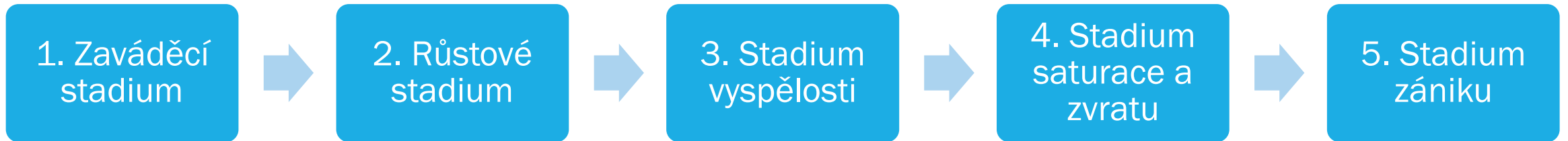
Člověk –
informace

Člověk –
elektronická
médiá

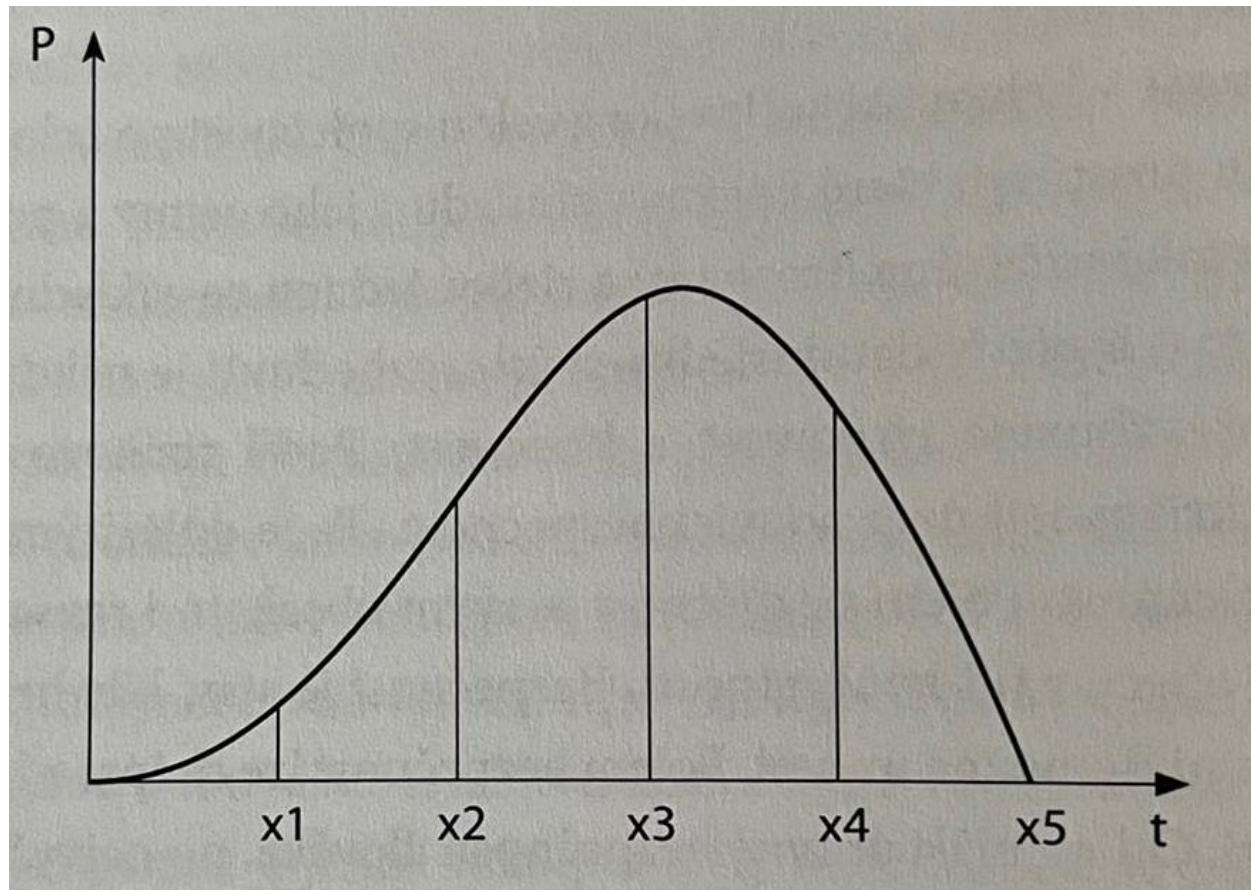
Společnost –
krizovost

OBECNÁ KŘIVKA VÝVOJE SYSTÉMU

5 stádií vývoje systému (jevu, procesu):

GRAFICKÉ VYJÁDŘENÍ – OBECNÁ KŘIVKA VÝVOJE VĚCÍ, JEVŮ A PROCESŮ

- P – realizace potenciálu
- x1 – zaváděcí stadium
- x2 – růstové stadium
- x3 – stadium vyspělosti
- x4 – stadium saturace a zvratu
- x5 – stadium zániku
- t – doba trvání

PROSTOR PRO DOTAZY

